

IRUZURRAREN AURKAKO NEURRIEN PLANA

1. ERREGULAZIOA
2. PRESTAKETAN KONTUAN HARTU BEHARREKOAK
3. EUSKO JAURLARITZAREN IRUZURRAREN AURKAKO NEURRIEN PLANA
 - i. Onarpena
 - ii. Helburuak eta aplikazio-eremua
 - iii. Iruzurraren eta ustelkeriaren aurkako tresnak eta prozesuak
 - iv. Interes-gatazkak saihesteko tresnak eta prozesuak
 - v. Estatuaren laguntzak eta finantzaketa bikoitza saihesteko tresnak eta prozesuak
 - vi. Ingurumenean inpaktu negatiborik sortzen ez dela bermatzeko tresnak eta prozesuak

1. Erregulazioa

➤ 2021/241 SEM Erregelamendua (EB):

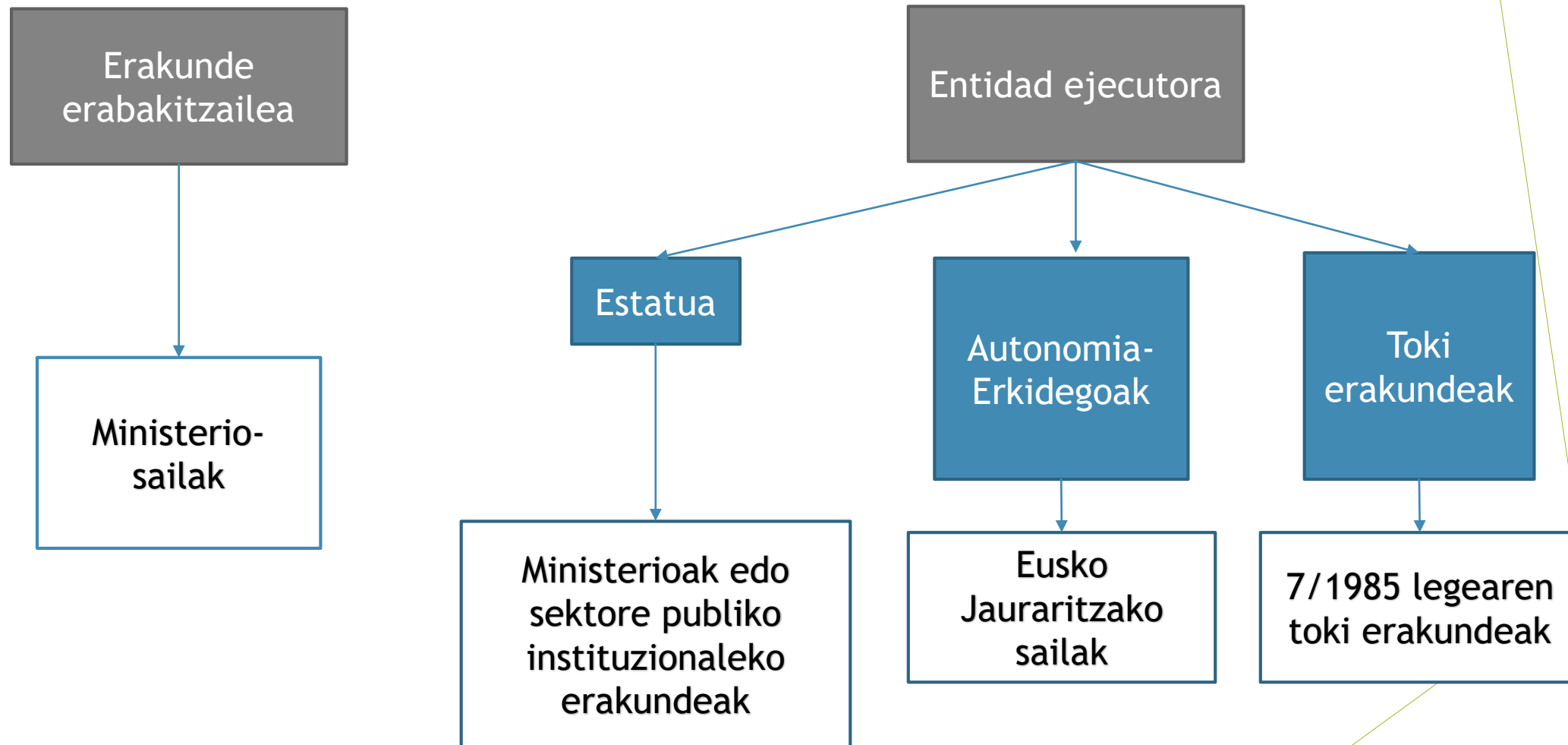
- Neurri egoki guztiak hartuko dituzte Batasunaren finantza-interesak babesteko eta Mekanismoak finantzatutako neurriei dagokienez funtsen erabilera Europar Batasuneko eta estatuko zuzenbide aplikagarriara egokitzen dela zaintzeko, bereziki iruzurra, ustelkeria eta interes-gatazkak prebenitu, detektatu eta zuzentzeari dagokionez. Horretarako, estatu kideek barne-kontrolerako sistema eraginkor eta efizientea ezarriko dute, eta oker ordaindutako edo oker erabilitako zenbatekoak berreskuratuko dituzte.
- Lau arrisku espezifiko nabarmentzen dira:
 - i. Iruzurra
 - ii. Ustelkeria
 - iii. Interes-gatazkak
 - iv. Finantzaketa bikoitza

1. Erregulazioa

➤ HFP/1030/2021 agindua:

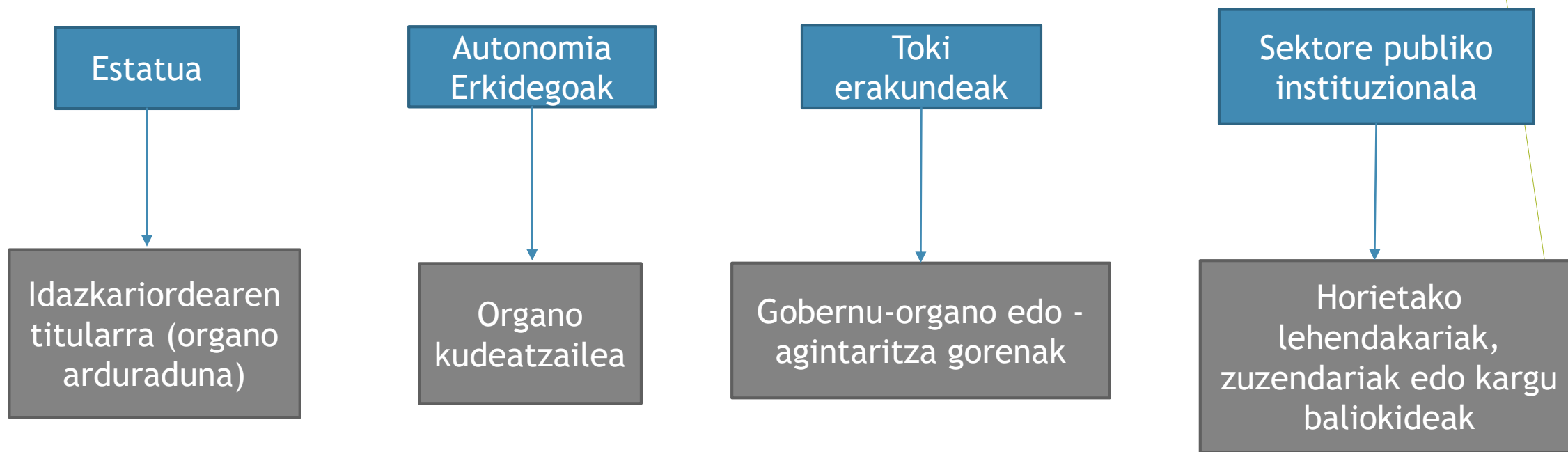
- 2. artikulua, «Suspertze, Transformazio eta Erresilientzia Planaren kudeaketa-printzipio espezifikoak» izenekoak, adierazten du printzipio edo irizpide espezifikoak direla, nahitaez kontuan hartu beharrekoak:
 - “d) Ustelkeria eta interes-gatazkak prebenitzeko, detektatzeko eta zuzentzeko mekanismoak indartzea.
 - e) Estatuaren laguntzen araubidearen bateragarritasuna eta finantzaketa bikoitzaren prebentzioa”
- 6. artikulua. «Iruzurraren aurkako neurrien planak» gutxieneko eskakizun hauek bete beharko ditu:
 - a. Agindua indarrean jartzen denetik edo STEPa gauzatzen parte hartu dela jakiten denetik 90 egun igaro baino lehen onartzea.
 - b. STEPeko neurrien betearazpenean parte hartzen duen erakunde erabakitzaile edo betearazle orok «Iruzurraren aurkako neurrien plan» bat izan beharko du.

1. Erregulazioa

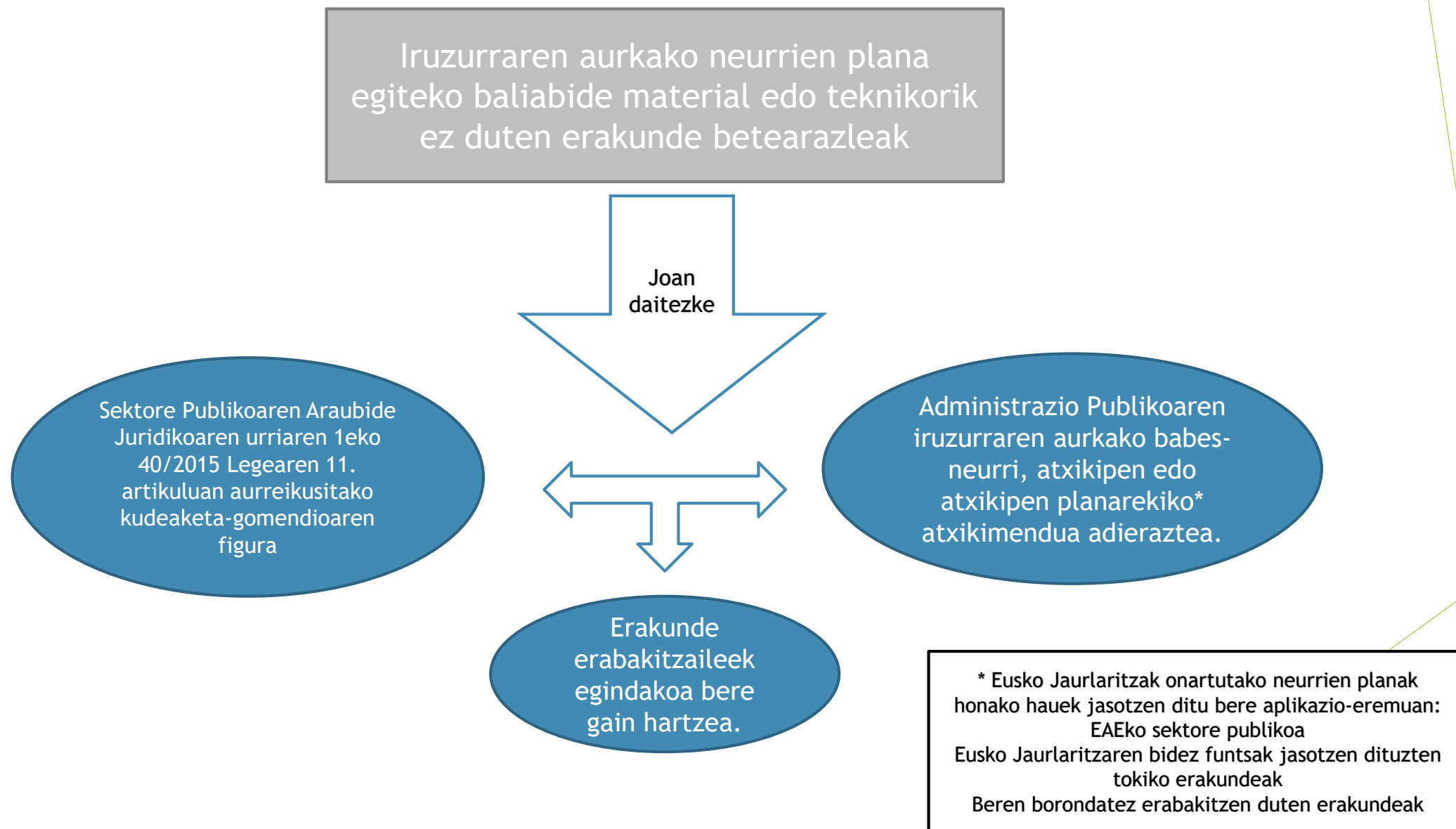

1. Erregulazioa

Iruzuraren aurkako Neurrien Plana onartzeaz arduratzen diren organoak:

1. Erregulazioa

2. Prestaketan kontuan hartu beharreko alderdiak

Iruzurraren aurkako neurrien planaren eta iruzurraren zikloaren arteko lotura

3. EUSKO JAURLARITZAREN neurrien plana

ONARPENA

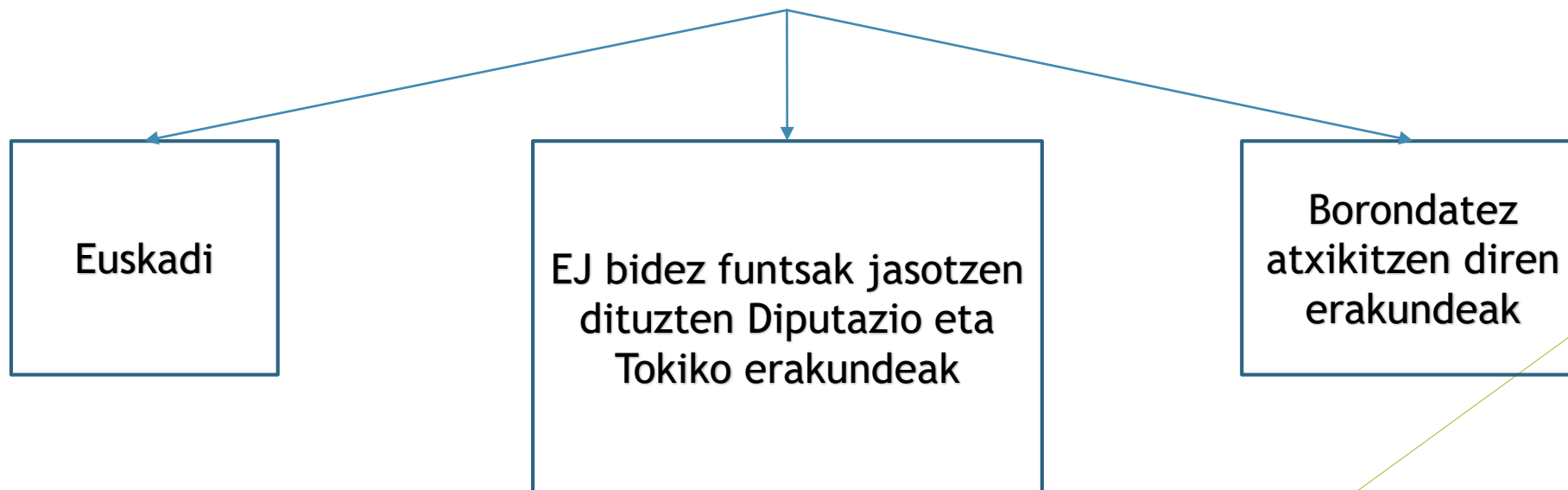
- 2022-04-13ko EHAA argitaratua, Jaurlaritzaren Idazkaritzako eta Legebiltzarrarekiko Harremanetarako zuzendariaren apirilaren 6ko 40/2022 Ebazpenaren bidez.

3. EUSKO JAURLARITZAREN neurrien plana

HELBURUAK

1. Iruzurra ahalik eta gutxien agertzea.
2. Interes-gatazka saihestea.
3. Finantzaketa bikoitzik ez dagoela ziurtatzea.
4. Ingurumenari kalte esanguratsurik eragiten ez diotela bermatzea

APLIKAZIO EREMUA

c) IRUZURRAREN ETA USTELKERIAREN AURKAKO tresnak eta prozesuak

PREBENTZIO-TRESNAK

IRUZURRAREN AURKA BORROKATZEKO ADIERAZPEN INSTITUZIONALA

- ❑ Neurrien Plana aplikatzen zaien sektore publikoko erakunde guztiek iruzurraren aurkako adierazpen instituzional bat sinatu beharko dute, adierazpen argi eta irmo batekin, eta iruzurraren aurkako borrokan estandar etiko gorenekin konprometituta. Eusko Jaurlaritzaren iruzurraren aurkako adierazpen instituzionala 2022-03-29an onartu zuen Gobernu Kontseiluak, eta DPCYFEren webgunean argitaratu zen.

IRUZURRAREN AURKAKO KONPROMISOA LAGUNTZEN JAKINARAZPENETAN

- ❑ **Diru-laguntzak:** Azken onuradunek berariaz adierazi beharko dute iruzurraren aurkako neurriekiko konpromisoa, esleipendunek sinatu beharreko jakinarazpenaren eta laguntzak onartzeko agiriaren bidez.
- ❑ **Kontratazioa:** Europako Kontratazio Agiri Bakarra (EKAB) aurkeztu beharko da nahitaez.

UNITATE, ZERBITZU EDO ORGANO ARDURADUNA

- ❑ Planari lotutako erakundeek unitate bat izendatu beharko dute, planean ezarritako neurriak betetzeaz arduratzeko.
- ❑ Eusko Jaurlaritzan, Suspertze eta Erresilientzia Mekanismoaren Informaziorako eta Jarraipenerako Sailarteko Batzordeak Iruzurraren Aurkako Unitatea sortzea erabaki du. Unitate hori arduratuko da Neurrien Plana betetzen dela ziurtatzeaz.

c) IRUZURRAREN ETA USTELKERIAREN AURKAKO tresnak eta prozesuak

PREBENTZIO TRESNAK

ARRISKUAREN ERAGINAREN ETA PROBABILITATEAREN HASIERAKO EBALUAZIOA

- ❑ Autoebaluazio honen helburua da EBren finantza-interesak kaltetu ditzaketen iruzur-arrisku jakin batzuk gertatzeko probabilitatea eta inpaktua zehaztea.
- ❑ Eusko Jaurlaritzan, Sailarteko Batzordea iruzurra ebaluatzeko talde gisa eratu da. Talde ebaluatzaileak iruzurraren autoebaluazioak egin eta berrikusten ditu Jaurlaritzako sailatarako.

ETIKA- ETA JOKABIDE-KODEA

- ❑ Sailarteko Batzordeak 2022-03-18an onartu zituen Suspertze eta Erresilientzia Mekanismoari lotutako printzipio etikoak eta jokabide-printzipioak.
- ❑ EAEko kargu publikodunen etika- eta jokabide-kode bat dago, Erakunde Harremanetarako sailburuordearen azaroaren 22ko 67/2016 Ebazpenaren bidez onartua.

PRESTAKUNTZA ETA SENTSIBILIZAZIOA

- ❑ IVAPEk, Kohesio Politikaren eta Europako Funtsen Zuzendaritzarekin lankidetzan, administrazio publikoen eskura jarriko du SEMarekin lotutako prestakuntza.
- ❑ 3 ikastaro eman dira eta beste administrazio batzuen ikastaroen berri eman da, hala nola IGAErena edo Europako Funtsen Idazkaritza Nagusiarena. DPCYFEk prestakuntza-pilulak egin ditu, bere webgunean eskuragarri daudenak.

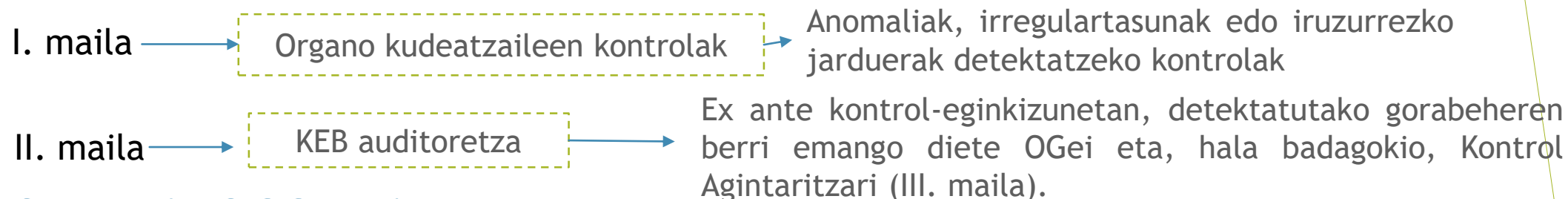
DATUAK EGIAZTATZEA ETA GURUTZATZEA

- ❑ Datuak gurutzatzea errazten duten tresnak, hala nola: Euskadiko Kontratazio Publikoaren Plataforma, dirulaguntzen datu-baseak.

c) IRUZURRAREN ETA USTELKERIAREN AURKAKO tresnak eta prozesuak

DETEKTATZEKO TRESNAK

BARNE-KONTROLEKO SISTEMA

KOMUNIKAZIO SISTEMA

- ❑ IGAE kanal publikoa
- ❑ Gardentasun-atariak: Irekia
- ❑ Kexa eta iradokizunetarako prozedura
- ❑ Ararteko
- ❑ Salaketen postontzia: buzon-mrr@euskadi.eus

ADIERAZLEEN KATALOGOA (bandera gorriak)

- ❑ Adierazle batzuen jarraipena (Bandera Gorriak), iruzurrezko jarduera bat egon daitekeela eta neurri berriak ezarri behar direla ohartarazten dutenak. Sailarteko Batzordeak Eusko Jaurlaritzarako adierazleen katalogoa egin du.

DOKUMENTU FALTSUTUAK HAUTEMATEA

- ❑ Iruzur-kasu berezi bat da, adierazleen katalogoaren eta datu-baseen bidez kontrolatzen dena, hala nola: Merkataritza Erregistroa, erakunde nazionalak eta EBkoak, etab.

c) IRUZURRAREN ETA USTELKERIAREN AURKAKO tresnak eta prozesuak

ZUZENTZEKO ETA JAZARTZEKO PROZESUAK

Ustezko iruzur-kasu bat antzeman eta behar bezala jakinarazi ondoren, organo kudeatzaileek baloratuko dute ikerketa bat ireki behar den eta behar ez bezala jasotako zenbatekoak berreskuratzeko ekintzak egin behar diren eta dagozkion akzio penalak egin behar diren.

IRUZURRA GERTATUZ GERO, ORGANO KUDEATZAILEEK JARRAITU BEHARREKO URRATSAK

IRUZURRAREN EBALUAZIOA ETA SAILKAPENA

- ❑ Iruzuraren eragina ebaluatuko dute, besteak beste, parte-hartzaileek aurkeztutako ebaluazio-txostenetan oinarrituta.

JARDUERA BERRIKUSTEA EDO ETETEA

- ❑ MRRk finantzaturako azpiproiektu edo jarduketa berehala etetea, iruzur-susmoa detektatu bada, eta iruzur-jardueraren eraginpean egon ahal izan diren eta MRRren funtsekin finantzatu diren edo finantzatzeke dauden guztiak berrikustea.

c) IRUZURRAREN ETA USTELKERIAREN AURKAKO tresnak eta prozesuak

ZUZENTZEKO ETA JAZARTZEKO PROZESUAK

KOMUNIKAZIO SISTEMA

- ❑ Erakunde Betearazleek konpromisoa hartzen dute iruzurra hauteman dela edo susmo funtsatua dagoela ahalik eta lasterren jakinarazteko inplikaturako erakundeei eta erakunde interesdunei (SNCA, OLAF, Fiskaltza).
- ❑ Zuzentzeko hartu beharreko neurriak:
 - Egitateen eta hartutako neurrien berri ematea betearazpena agindu dion erakundeari. Erakunde betearazleak erakunde erabakitzaileari jakinaraziko dio, eta hark Agintaritza Arduradunari.
 - Gertaerak agintari eskudunei eta SNCari salatzea eta OLAFi jakinaraztea.
 - Isilpeko informazioaren espedientea hastea erantzukizunak argitzeko edo diziplina-espedientea hasteko.
 - Gertakariak Fiskaltzaren edo Auzitegien aurrean salatzea, Zerbitzu Juridikoak txostena egin ondoren.

ESPEDIENTEAK BERRIKUSTEA

- ❑ Ikerketa amaituta, balizko iruzurrarekin lotutako prozesuak edo prozedurak berrikusiko dira, bai eta iruzur-arriskuaren autoebaluazioa ere.

BIDEGABEKI JASOTAKO ZENBATEKOAK BERRESKURATZEA

- ❑ Erakunde betearazleek eskatuko dute onuradunek bidegabe jasotako zenbatekoak berreskuratzeke, bai eta antzemandako intzidentzia duten espedientei baterako finantzaketa kentzeko ere.

d) INTERES-GATAZKAK (GK) saihesteko tresnak eta prozesuak

Interes-gatazka dago finantza-agenteei eta aurrekontua zuzenean, zeharka edo modu partekatuan gauzatzen parte hartzen duten gainerako pertsonen, baita kudeaketan parte hartzen duten ere, prestaketa-egintzak, auditoetza edo kontrola barne, arriskuan jartzen dutenean beren eginkizunak inpartzialtasunez eta objektibotasunez betetzea, arrazoi familiarrengatik, afektiboengatik, kidetasun politiko edo nazionalagatik, interes ekonomikoengatik edo interes pertsonaleko zuzeneko edo zeharkako beste edozein arrazoiengatik.

PREBENTZIO- ETA DETEKZIO-TRESNAK

ALDERDIEI GK-REN MODALITATE DESBERDINEN BERRI EMATEA

- ❑ Inplikaturako pertsonen interes-gatazkari, haren modalitateei, inplikazioei eta hura saihesteko moduari buruzko informazioa dutela bermatzea.
- ❑ Interes-gatazka honelakoa izan daiteke:
 - **Itxurazkoa:** Enplegatu publiko edo onuradun baten interes pribatuak arriskuan jar badezake bere eginkizunak objektiboki betetzea, baina, azkenean, ez badu loturarik jokabidearen alderdiekin.
 - **Potentziala:** enplegatu publiko edo onuradun batek interes pribatuak ditutenean, interes-gatazka sor dezaketenak erantzukizun ofizial jakin batzuk bere gain hartu behar izanez gero.
 - **Erreala:** enplegatu publiko baten betebeharrak publikoaren eta interes pribatuen arteko gatazka dakar, edo enplegatu publikoak interes pertsonalak ditu, eta interes horiek eragin bidegabea izan dezakete bere betebeharrak eta erantzukizun ofizialetan.

d) INTERES-GATAZKAK (GK) saihesteko tresnak eta prozesuak

PREBENTZIO- ETA DETEKZIO-TRESNAK

INTERES-GATAZKARIK EZ DAGOELAKO ADIERAZPENA

- ❑ Plana aplikatzen zaien sektore publikoko erakundeek zerbitzura dauden eta MRRk finantzatutako jarduketan kudeaketan eta egikaritzean esku hartzen duten agintari eta langile guztiek, bai eta funtsen onuradunek eta kontratistek ere, IGEA bete beharko dute (V. eranskina).

BALIZKO GK PREBENITZEKO, DETEKTATZEKO ETA KUDEATZEKO DOKUMENTUA

- ❑ Planean eranskin bat gehitu da langileei honako hauen berri emateko: IK modalitateak, saihesteko moduak, indarrean dagoen araudia eta, antzemanaz gero, jarraitu beharreko prozedura (VI. eranskina).

DATUAK EGIAZTATZEA ETA GURUTZATZEA

- ❑ Emandako aitorpenen fidagarritasuna egiaztatzeke aukera ematen duten tresnak, hala nola: merkataritza-erregistroen datu-baseak, erakunde nazionalak eta EBkoak

ADIERAZLEEN KATALOGOA (bandera gorriak)

- ❑ Interes-gatazka egon daitekeela ohartarazten duten adierazle batzuen (Bandera Gorriak) jarraipena. Interes-gatazka horrek berehalako erreakzioa eskatzen du, ekintzaren bat beharrezkoa den egiaztatzeke. Sailarteko Batzordeak Eusko Jaurlaritzarako adierazleen katalogoa egin du.

d) INTERES-GATAZKAK (GK) saihesteko tresnak eta prozesuak

ZUZENTZEKO TRESNAK

EX POST EGIAZTAPEN-KONTROLAK

- ☐ Erakunde gauzatzaileek IK dagoen egiaztatuko dute, prebentziorako erabilitako egiaztapen-zerrenden bidez.
- ☐ Ex post ebaluazioak IGEAn zentratuko dira.
- ☐ IK penala bada, judizialki salatu beharko da, eta egoeraren arriskuen analisia egin beharko da.
- ☐ KEBk, IGAErekin lankidetzan, interes-gatazkak prebenitzeko, detektatzeko eta zuzentzeko neurri egokiei buruzko auditoretzak egin ahal izango ditu.

KOMUNIKAZIO SISTEMA

- ☐ IKk eragindako pertsonak hierarkian gorago dagoenari jakinaraziko dio, idatziz.
- ☐ Erakunde betearazleko Zerbitzu Juridikoak txosten bat egingo du, salaketa judizialki justifikatzen duena izaera penala duen ala ez.
- ☐ Gertatutakoa argitara emango da, gardentasuna bermatzeko eta disuasio-elementu gisa balio dezan.

JARDUERA BERRIKUSTEA EDO ETETEA

- ☐ SB izan dezaketen agintariak eta langileak ez dute esku hartuko eragindako prozeduretan.
- ☐ Erakunde betearazleek SBk eragindako jarduera guztiak etengo dituzte, eta eragindako kontratua/ekintza ezeztatuko dute, eta prozeduraren zati hori errepikatu beharko dute.

e) ESTATU-LAGUNTZAK ETA FINANTZAKETA BIKOITZA saihesteko tresnak eta prozesuak

Estatu-laguntzen kontzeptua EBren Funtzionamenduari buruzko Tratatuan jasota dago.

Suspertze, Transformazio eta Erresilientzia Planak Estatuaren laguntzak jasotzen ditu, Suspertze, Transformazio eta Erresilientzia Ministeriotik datozen funtsak gauzatzeko kontrol-ekintzaren barruan.

2018/1046 (EB, Euratom) Erregelamenduak 188. artikuluan ezartzen du finantzaketa bikoitzaren debekua dirulaguntzei aplikatu beharreko printzipio orokor gisa.

TRESNAK ETA PROZESUAK

AUTOEBALUAZIOA

- ❑ Erakunde betearazle bakoitzak autoebaluazio-galdetegi bat beteko du, hautemandako arriskuaren arabera aldizka errepikatuko den gutxieneko estandar bat betetzen dela bermatzeko (VII. eranskina).

ORDAINKETA-ESKAERA KO KUDEAKETA-AITORPENA

- ❑ STEPak Europako Batzordeari ordaintzeko hainbat eskaera jasotzen ditu, mugarriak eta helburuak betetzearekin lotuta daudenak. Ordainketa-eskaeran kudeaketa-deklarazioaren bidez egingo dira.
- ❑ Kontrol-organoek gainbegiratuko dute aurkeztutako kudeaketa-adierazpena iruzurraren prebentzioarekin lotuta dagoela (VIII. eranskina).

BARNE-KUDEAKETA ETA -KONTROLA

- ❑ Erakunde gauzatzaileek beren kontrol-sistema erabiliko dute finantzaketa bikoitza saihestu dela ziurtatzeko. Gainera, IGAEk, KEBrekin lankidetzan, auditoria espezifikoak egin ahal izango ditu estatu-laguntzarik ez dagoela eta finantzaketa bikoitzik ez dagoela egiaztatzeko.

f) INGURUMENEAN INPAKTU NEGATIBO ESANGURATSURIK sortzen ez dela bermatzeko tresnak eta prozesuak

241/2021 (EB) Erregelamenduak eta HFP 1030/2021 Aginduak adierazten dute Suspertze eta Erresilientzia Mekanismoak ingurumenari kalte esanguratsurik ez eragiteko printzipioa errespetatzen duten neurriak soilik babestuko dituela. Neurri horiek ezin diete kalte nabarmenik egin Taxonomia Erregelamenduan zehaztutako 6 ingurumen-helburuei.

INGURUMENARI KALTE ESANGURATSURIK ERAGITEN EZ ZAIOLA BERMATZEKO PROZESUA

- ❑ Erakunde betearazleek ebaluatu behar dituzte STEPeko neurri guztiak, DNSHa betetzeari dagokionez (IX. eranskina).
- ❑ Ebaluazio-prozesua bi etapatan egiten da:
 - Neurriak 6 ingurumen-helburuetako bakoitzean aurreikus daitekeen inpaktua duen baloratu behar da.
 - Neurriak ingurumen-helburuetako batean eragina izan dezakeela aurreikusten den kasuen justifikazio substantiboa ematea.

ESKERRIK ASKO ZUEN ARRETAGATIK

EUSKO JAURLARITZA

EKONOMIA ETA OGASUN
SAILA

GOBIERNO VASCO

DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA
Y HACIENDA